

**Samarbeid om etablering av
ØHD tilbud og
ambulante team.
innan psykisk helse og rus -
2016 – 2018.**

Mål og delmål

- * **Overordna mål:**

- * At menneske med psykiske lidingar og rusproblem får eit optimalisert og samordna tilbod frå primær og spesialisthelsetenesta, og at tilbodet utnyttar ressursane til beste for brukarane.

- * **Delmål:**

- * Etablering av samarbeidsteam / FACT team
- * Etablering av kommunale døgnplassar /døgntilbod innan psykisk helse og rus

Gjennomføring

- * Engasjere ressurs som leiar og koordinerer arbeidet
- * Etablere prosjektorganisasjon som får i oppdrag å arbeide saman med prosjektleiar for å nå måla i prosjektet
- * Etablere ein prosjektplan
- * Kartlegge og vurdere kva pasientar som kan ha nytte av eit kommunalt døgntilbod/ØHD – psykisk helse og rus
- * Vurdere modell for etablering av eit kommunalt døgntilbod
- * Kartlegge og vurdere kva pasientar som kan ha nytte av ambulante samarbeidsteam
- * Vurdere modell for etablering av ambulant samarbeidsteam

Prosess så langt

- * Hatt fem arbeidsgruppemøter sidan 020916
- * I hovudsak hatt fokus på ØH tilbodet
- * Men og drøfta Team i diskusjonen

- * Har prøvd å løfte opp hovedspørsmålet;
Kva for ØH hendingar får vi til tenestesta?
(lege, plo, ph .....
Dette for å kunne besvare kva for tilbod ein treng.
- * Vanskeleg å svare på dette.
- * Ender ofte opp i diskusjon om kva tiltak vi har.

- * Signal frå spes helse om at for mange brukarar kjem til dei som ikkje skulle ha vore der og er der pga at eit for dårleg tilbod kommunalt.

- * Har drøfta ein del tankar om kva vi kan gjere og må jobbe vidare med.

Spørsmål ??

- * Økonomi (ikkje drøfta mykje pga uklare og få signal)
- * Øhd seng/tilbod vs heile øyeblikkeleg hjelp linjen
- * Begrep; akutt, øyeblikkeleg hjelp, krise, ...
- * Team; Fact team, ØH team, Akutt Ambulant Team (AAT), ...
«Multiteam» ???
- * Kva møter vi i ulike tenester?
- * Kva har vi for tilbod i ulike tenester?

Økonomi St prop 1

10.00 HO departementet mv.	907,3	1 047,4	15,4
10.10 Folkehelse mv.	2 046,9	1 962,4	-4,1
10.20 Helseforvaltning	1 741,5	1 957,6	12,4
10.30 Spesialisthelsetjenester	140 637,7	141 860,7	0,9
10.50 Legemidler	354,1	353,5	-0,2
10.60 HO i kommunene	8 318,4	10 237,6	23,1
10.70 Tannhelse	263,7	286,6	8,7
10.80 Kunnskap og kompetanse	708,4	678,2	-4,3

Økonomi forts

- * Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for HO departementet:
  - * Redusert unødvendig og ikke-medisinsk begrunnet venting for pasientene
  - * Økt tilgjengelighet, kapasitet og kvalitet i helse- og omsorgssektoren
  - * Bedre behandling og forebygging innen psykisk helse- og rusfeltet

Økonomi fort

Regjeringen vil øke innsatsen innenfor *psykisk helse og rusfeltet*. Psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling styrkes gjennom den foreslåtte aktivitetsveksten i sykehusene.

Til opptrappingsplanen for rusfeltet foreslår Regjeringen 345 mill. kroner i 2017, hvorav 300 mill. kroner gjennom vekst i kommunenes frie inntekter og 45 mill. kroner gjennom tiltak på ulike departementers budsjettområder.

Begrep- Akutt el ØH

- * Akuttmedisin utenfor sjukehus er definert som;
  - * medisinsk nødmeldetjeneste, kommunal legevaktordning og ambulansetjenesten.
  - * situasjoner som krever helsetjenestens raskeste og mest kompetente respons i henhold til Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.
- * Øyeblikkelig hjelp er definert som;
  - * Tiltak til pasienter som er i en tilstand eller situasjon der utredning eller behandling er påtrengende nødvendig.
  - * ØH behøver ikke å bety at tilstanden er kritisk eller livstruende, men at pasienten har behov for utredning eller behandling uten unødvendig venting.
  - * ØH benyttes som begrep for å skille mellom hjelpebehov som krever rask hjelp (akuttmedisin) fra helsehjelp som kan planlegges noen dager, uker eller måneder i forveien.
  - * ØH innebærer henvisning til eller mottak av pasient i helseinstitusjon der pasienten har behov for umiddelbar eller snarlig undersøkelse, behandling eller pleie.
  - * ØH gjelder pasienter med antatt hjelpebehov innen 24 timer fra første kontakt med helsetjenesten.

3.4.1 Pasienter som er aktuelle for kommunalt øyeblikkelig hjelp døgnopphold / døgntilbod

- * Lettere og moderate psykiske helseproblemer og/ eller rusmiddelproblemer
- * Avklart tilstand og/eller diagnose som får tilbakefall/forverring av (kjent) psykisk lidelse og/eller rusmiddelproblem,

Behov for

- * observasjon
- * oppfølging med omsorg, struktur og støtte.
- * hjelp til å ivareta egenomsorg,
- * støtte og hjelp til å mobilisere egne ressurser i en vanskelig livssituasjon
- * hjelp til å opprettholde nære relasjoner til pårørende/andre i en psykisk krise eller ved tilbakefall til skadelig rusmiddelbruk

3.4.2 Pasienter som ikke er aktuelle for kommunalt øyeblikkelig døgnopphold innen psykisk helse og rus

- * Personer med alvorlig problematikk og/eller uavklarte tilstander skal fortsatt vurderes for øyeblikkelig hjelp/akuttbehandling i spesialisthelsetjenesten.
- * Det er lokalt DPS/HF som har akuttansvar og som må kontaktes i situasjoner der spesialisthelsetjenesten bør bidra i vurderingen.
- * Pasienter med tilstander som utløser plikt til å yte øyeblikkelig hjelp i spesialisthelsetjenesten er ikke aktuelle for innleggelse i kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud.

3.4.2 Pasienter som ikke er aktuelle for kommunalt øyeblikkelig døgnoophold innen psykisk helse og rus

- * I forskrift om psykisk helsevern § 1 utdypes plikten til å yte øyeblikkelig hjelp.
- * Tilstander som utløser plikt til å yte øyeblikkelig hjelp omfatter blant annet:
  - * psykotiske tilstander preget av svær uro eller voldsomhet som medfører betydelig fare for pasientens eller andres liv eller helse
  - * psykotiske og andre tilstander preget av svær angst eller depresjon der det er betydelig fare for at pasienten kan søke å ta sitt eget liv eller skade seg selv eller andre
  - * deliriøse tilstander der avrusing ikke er en hovedsak
  - * psykiske tilstander hos barn og ungdom som omsorgspersonene ikke kan mestre, og der hjelp fra det psykiske helsevernet er påtrengende nødvendig

Status øh kjeder i dag

- * Lege på legekantor i kommune (8/5)
- * Plo (24/7) ØH ?? Nye pas må søkjast inn. (Avd. eller Forvaltning)
- * Psykisk helse (8/5) ØH ?? Nye pas må søkjast inn. (Avd. eller Forvaltning)
  - * Med litt utvida opningstid nokre dagar i nokre kommunar
- * Legevakt inkl ØHD senger somatisk (24/7)
- * DPS akuttelefon 8/5
  - * akuttime, akuttvurdering lokalt, hendvisning vidare
- * DPS Akutt Ambulant Team (AAT) Kdag 8-22, Hdag 10-18 og Ferier 8-16
  - * akuttvurdering lokalt, hendvisning vidare
- * PAM 24/7
- * Avd. For Rusmedisin. Rusakutten (24/7) Meget dårlege ruspas.

Bakgrunn

- * Akuttprosjektet Nordhordland (2010-2013)
- * NoU ..... Først og fremst
- * Sirkulasjon pas PAM
- * Drøfting eigen faggruppe (PH, lege, dps,
- * Drøfting alm lege gruppe Lindås
- * Økonomi i dette

Akuttprosjekt Nordhordland

0101310 – 280213

- * Har bedret kvaliteten på de psykiatriske akuttvurderingene.
- * Vaktordningen ble først og fremst brukt av de med dårligst forutsetning for å gjøre gode vurderinger. (turnus + vikarer)
- * Alle informanter vektla læringseffekte av å kunne konferere med psykolog og også få rask tilbakemelding om videre tiltak.
- * Ordningen bidro til å gi et tilbud i spesialisthelsetjenesten til pasienter som ikke hadde et tilbud der fra tidligere.
- * Vaktordningen i seg selv bidro ikke til redusert behov for innleggelser på et sentralisert sykehusnivå.
- * Andel tvangshenviste og –innlagte var relativt stabil.

Håndtering av psykisk sykdom og rus i den akuttmedisinske kjeden. Ingrid H. Johansen, lege, ph.d.

- * Det finnes ingen studier som direkte har undersøkt kvaliteten på arbeidet som gjøres ved norske legevakter innen PH og R
- * Men mange studier av Diagnose for mottatte pasienter.
- * Studier har imidlertid vist at legevaktleger er like flinke som andre henvisende instanser til å velge ut hvilke pasienter som bør innlegges akutt i psykiatrisk sykehus (15).
- * Videre ser man at de fleste pasientene allmennleger henviser til spesialisthelsetjenesten i psykiatri, håndteres videre innenfor spesialisthelsetjenesten (15, 21, 33)
- * En stor andel av akuttinnleggelsene til psykiatriske sykehus kommer via legevakt (15, 26, 34). En enda større andel av tvangsinnleggelsene kommer via legevakt (15, 34, 35).

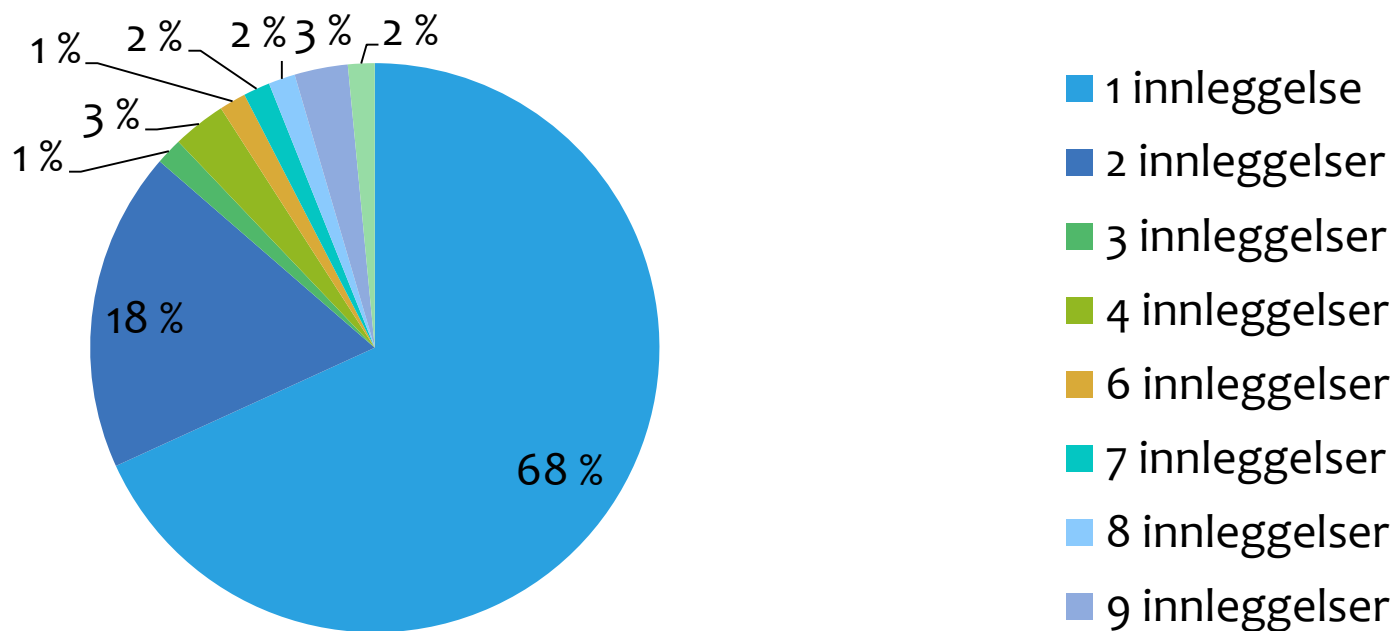
Håndtering av psykisk sykdom og rus i den akuttmedisinske kjeden. Ingrid H. Johansen, lege, ph.d.

- * Pasienter innlagt fra legevakt har høyere forekomst av akutt ruspåvirkning og aggressiv atferd sammenliknet med pasienter innlagt fra andre henvisningsinstanser (15).
- * Samlet peker resultater fra flere studier på fire områder der det er behov for kompetanseheving på legevakt:
  - * 1. Vurdering av selvmordsrisiko
  - * 2. Lovverk i forhold til bruk av tvang
  - * 3. Ivaretagelse av egen sikkerhet
  - * 4. Kjennskap til lokale samarbeidspartnere og rutiner

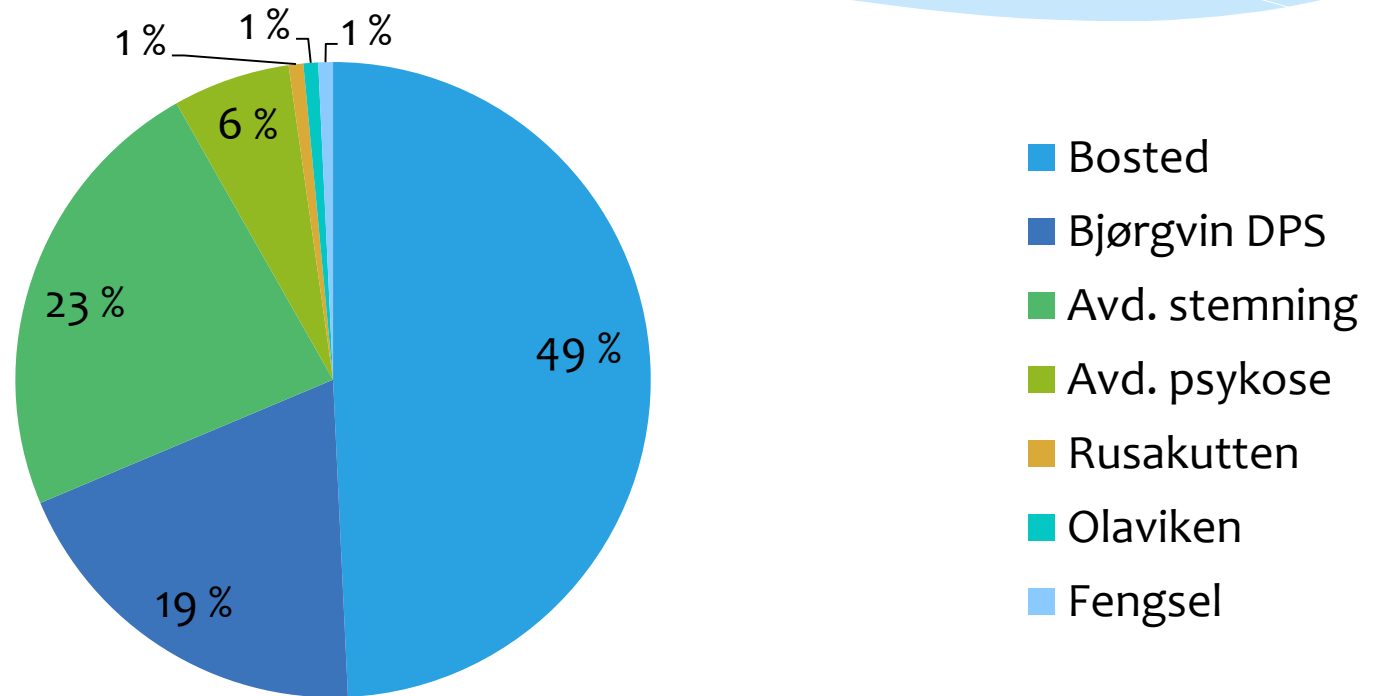
PAM Innleggelser 2016

- * 134 innleggelser fordelt på 68 personer.
- * 1,97 innleggelser i gjennomsnitt.
- * 6 pasienter som har fler en 5 innleggelser i perioden.
- * Disse står for 38,8 % av innleggelsene fra Nordhordland

Antall innleggelser pr pasient

Hvor utskrives / overføres pasientene til?

Gjennomsnittlig antall døgn i PAM

Overført / utskrevet til	Snitt døgn
Bosted	1,4
Bjørgvin DPS allmenn	1,7
Bjørgvin DPS psykose	2,2
Avdeling stemning	2,2
Avdeling psykose	3
Fengsel	1
Olaviken	2
Rusakutten	1
	1,76

REF gruppen (DPS Rådet)

- * Utvide perspektiv utover kriser/akutt. Problematisering av ØH-begrepet knyttet til pasienter med psykisk lidelser. Mange akutte situasjoner/kriser er mulig å unngå.
- * Forslag om utvidet åpningstid i psykisk helsetjenesten (tilgjengelighet/forebygge kriser).
- * Forslag om felles telefonberedskap på kveld/helg mellom Nordhordlandskommunene.
- * Utnytter vi potensialet som ligg i noverande tenester godt nok?

Lindås Almenlegeråd

- * Nyttar AAT og AH tlf og har god nytte av denne kontakten
- * Har ikkje så mange pas i øh fasen som dei ikkje handterer på kontoret (tek tid slik at dette vert løyst ...)
- * Lang tid til diskusjon med PAM ved innleggelse (ulik taktikk her)
- * Vanskeleg når det må gjerast vedtak på helsetenester, vanskelegare enn tidlegare å få og ta kontakt med plo og ph.
- * Kronisk rus (alko); treng observasjon og omsorg, er grei å handtere, men kan lage bråk og oppkast i legevakten
- * Andre på stigande rus; usikkert forløp, bør innleggast Rusakutten eller Somatisk, kor går grensen for kva som kan handterast kommunalt ?? Dette kan verte vanskeleg å handtere i legevakt som er delvis opprusta (ikkje som rusakutten)

Lindås Almenlegeråd forts.

- * Ustabil psyke som må leggjast inn utan nettverk heime (familie, venner, td aleinemor med barn) Kva gjer vi med barna? Kven går inn i dette? Tidlegare husmorvikar.
- * Ustabil psyke som treng observasjon, omsorg, tid .....
Kan ein nytte plo, ph?
Aktiv vakt, bakvakt, betene kvar kommune eller heile regionen?
- * Korleis utruste ulike kommunar likt? Vil nokon kommunar nytte spes helse og interkommunale tenester i større grad enn andre?
- * Omsorg eller behandling, legeteneste eller spl teneste, førsteline eller andreline, samarbeid i dette?

Vegen vidare

- * ØHD senger på legevakt / helsehus (2 plasser disp.)
- * Kompetanseheving legevakt
- * Utvikling av AAT og samarbeidet med legevakten og kommunane.
- * Korleis utvikle teamarbeidet (1 og 2 line) i regionen?
- * Utvikle det vi har eller?
- * Kva må ein gjere i kommunane ?
  - * Kompetanseheving psyk helse og rus.
  - * Korleis nytte PH og Plo i øh innsats?
  - * Auke kommunal beredskap utover kl 1600.
  - * Lokale tryggleiksplasser?
- * ??????

Samarbeidsutval 150916

- * Info om prosjektet
- * Sp ???